

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ วิเคราะห์รูปแบบและกระบวนการจัดทำโครงการการศึกษาจากระบบ
ของสถาบันการศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

ชื่อผู้เขียน นายอำนาจ เกาตรสกุล

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาจากระบบ

คณะกรรมการ สออบ วิทยานิพนธ์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลีสุวรรณ	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอนพ พงษ์วาท	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุสิต ดวงสา	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ เปลี่ยนผดุง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการคือ เพื่อวิเคราะห์รูปแบบในการจัดทำโครงการ
การศึกษาจากระบบของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 และเขตการศึกษา 8
เพื่อศึกษากระบวนการในการจัดทำโครงการการศึกษาจากระบบ เพื่อศึกษาเงื่อนไขที่เป็นตัว
กำหนดให้ใช้รูปแบบนั้นจัดทำโครงการการศึกษาจากระบบ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
คุณภาพของการจัดทำโครงการกับรูปแบบที่ใช้ในการจัดทำโครงการ ประชากรในการวิจัยได้แก่
โครงการการศึกษาจากระบบจำนวน 48 โครงการ แหล่งข้อมูลคือ เอกสารโครงการ ครู-
อาจารย์หัวหน้างานโครงการพิเศษ 39 คน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานโครงการพิเศษ 64 คน
ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 และเขตการศึกษา 8 จำนวน 39 แห่ง
รวม 103 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองสำหรับสัมภาษณ์หัวหน้างานโครง
การพิเศษกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังมีแบบวิเคราะห์รูปแบบและแบบตรวจสอบคุณภาพ
ของโครงการ สำหรับวิเคราะห์หารูปแบบที่ใช้ในการจัดทำและคุณภาพของโครงการการศึกษาจาก
ระบบที่ดี แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ ผลของการวิจัยพบว่า

รูปแบบของการจัดทำโครงการที่ครู-อาจารย์ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 และเขตการศึกษา 8 นิยมใช้จัดทำโครงการการศึกษานอกระบบ เรียงลำดับได้ดังนี้ คือ รูปแบบผสมผสาน รูปแบบดั้งเดิม และรูปแบบตารางเหตุผลสัมพันธ์

กระบวนการในการพัฒนาโครงการการศึกษานอกระบบ มีลำดับขั้นตอนเริ่มตั้งแต่ ดำเนินการประชุมร่วมกันเพื่อหาแนวคิดในการพัฒนาโครงการ แล้วกำหนดกลุ่มเป้าหมายของประชากรไว้ก่อนในแผนปฏิบัติงาน เสร็จแล้วดำเนินการหาความต้องการจำเป็นของประชากรกลุ่มเป้าหมายเพื่อกำหนดเนื้อหารายละเอียดของโครงการ ต่อจากนั้นนำร่างของโครงการไปทดสอบโดยให้ผู้รู้ตรวจสอบก่อนนำไปปฏิบัติจริง แล้วเตรียมดำเนินโครงการโดยเตรียมการในด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุ ให้พร้อมที่จะดำเนินโครงการ เสร็จแล้วนำโครงการไปปฏิบัติและทำการประเมินผล 3 ขั้นตอน คือ ก่อนดำเนินโครงการ ขณะดำเนินโครงการ และหลังดำเนินโครงการเสร็จสิ้นลงแล้ว

ส่วน **เงื่อนไขสำคัญ**ที่มีอิทธิพล และเป็นตัวกำหนดให้ผู้จัดทำโครงการเลือกใช้รูปแบบที่แตกต่างกันมี 2 ประการคือ เงื่อนไขภายในตัวผู้จัดทำโครงการ เช่น การได้รับการศึกษาอบรมการเขียนโครงการรูปแบบนั้นมาก่อน ฯลฯ กับเงื่อนไขจากภายนอกตัวผู้จัดทำโครงการ เช่น หน่วยงานกำหนดรูปแบบไว้ให้ใช้จัดทำโครงการ ฯลฯ เป็นต้น

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของการจัดทำโครงการกับรูปแบบที่ใช้ในการจัดทำโครงการ โดยศึกษาจากเอกสารโครงการที่จัดทำโดยใช้รูปแบบตารางเหตุผลสัมพันธ์จะมีคุณภาพโครงการที่ดีมากที่สุด รองลงไปได้แก่รูปแบบผสมผสาน และรูปแบบดั้งเดิม ตามลำดับ เมื่อนำโครงการที่จัดทำโดยใช้รูปแบบต่าง ๆ ไปดำเนินการแล้วมองในด้านปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับปัจจัยในการดำเนินโครงการเป็นตัวชี้วัดคุณภาพของโครงการที่ดีอีกตัวหนึ่ง พบว่า โครงการที่จัดทำโดยใช้รูปแบบผสมผสานจะมีคุณภาพโครงการที่ดีมากที่สุด กล่าวคือ จะมีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับปัจจัยน้อยที่สุด

Thesis Title	Analysis of Approaches and Processes of Non-Formal Education Projects Development in Educational Institutions under the Department of Vocational Education		
Author	Mr. Amnuoy Thotrakool		
M.Ed.	Nonformal Education		
Examining Committee	Assist.Prof.Dr. Chukiat Leesuan	Chairman	
	Assist.Prof.Dr. Annop Pongwat	Member	
	Assist.Prof.Dr. Dusit Duongsaa	Member	
	Assist.Prof. Yongyudh Plianpadung	Member	

Abstract

The objectives of this research were to examine nonformal education projects development approaches, processes, determining conditions as well as relationships between projects' quality and approaches adopted. The studied projects were those conducted by educational institutes under the Department of Vocational Education in Education Regions 7 and 8, Ministry of Education. There were altogether 48 projects. Data sources included project documents, 39 instructors in charge of special projects and 64 other related staff.

Data were collected via interviews with the 103 instructors and staff using interview formats constructed by the researcher. In addition, approaches' analysis and projects' Quality checking forms were used to collect data. Statistics used were frequency and percentage. Findings were as follows:

Approaches most popularly used were combined, conventional and log-frame respectively.

Processes adopted and practiced were found to begin with brainstorming as regards project development ; determining target groups in operational plans ; assessing target groups' needs in order to determine project detailed contents ; Subjecting draft projects to experts' review and scrutiny ; preparing such things as personnel, budget, materials, etc., for project implementation ; implementing the project and, finally, evaluating it.

Major and influential determining conditions were grouped into 2 categories, i.e., those internal to project drafters such as prior training experience in using those approaches in preparing projects and those external to them such as work agency's policy favouring certain project development approaches.

As far as the relationships is concerned, it was found that, following project documents review, log-frame approach produced best quality projects followed by combined and conventional ones respectively.

As regards problems and obstacles found once projects were implemented it was discovered that combined approach projects were of the best quality ,i.e., having smallest number of problems and obstacles.